

Wiedza o społeczeństwie

Klasa VIII

opr. Jolanta Krawczyk

27.04.2020r.

Temat: Sądy i trybunały

Praca domowa:

Przepisz uważnie do zeszytu temat i 4 punkty (tylko pogrubione, bez notatki). Dokładnie przeczytaj treść notatki. Dziś jet podany tylko 1 temat. Czwartek jest dniem wolnym. Napisz pod tematem notatką; Jakie majowe święta będziemy obchodzić?

Zdjęcie pracy wyślij na adres sp17soswpt@gmail.com

lub jeśli wolisz przez aplikacje messenger.

Pozdrawiam Jolanta Krawczyk

1. Władza sądownicza

Sądy oraz Trybunały Konstytucyjny i Stanu są częścią aparatu państwowego. Do kompetencji sądów należy rozstrzyganie sporów na podstawie ustaw oraz rozstrzyganie sporów konstytucyjnych. Są one władzą niezależną i odrębną od innych władz państwowych. Wyroki wydają w imieniu Rzeczypospolitej.

Wymiar sprawiedliwości w Polsce sprawują:

- Sąd Najwyższy
- Sądy powszechne
- Sądy administracyjne
- Sądy wojskowe

Sąd Najwyższy

Sądy powszechne

Sądy apelacyjne
Sądy okręgowe
Sądy rejonowe

Sądy szczególne

Sądy wojskowe

Wojskowe sądy okręgowe
Wojskowe sądy garnizonowe

Sądy administracyjne

Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne

2. Rola sędziów

Sędziowie pełnią bardzo ważną rolę w wymiarze sprawiedliwości. Sędzia musi być; bezstronny i niezawisły. Niezawisłość sędziowską gwarantuje Konstytucja RP, której zapisy mówią o:

- immunitecie
- nieusuwalności sędziego

3. Prokuratorzy i obrońcy

Prokurator – organ władzy państwowej, którego zadaniem jest wykrywanie i ściganie przestępstw oraz wnoszenie i popieranie akt oskarżenia przed sądem. Prokurator jest funkcjonariuszem publicznym prokuratury, uprawnionym do samodzielnego wykonywania czynności.

Obrońca – w polskim postępowaniu karnym uczestnik postępowania przygotowawczego (dochodzenia, śledztwa) lub procesu występujący w imieniu oskarżonego na podstawie udzielonego pełnomocnictwa (obrona z wyboru) lub decyzji sądu (obrona z urzędu). Obrońca zobowiązany jest podejmować wszelkie działania prawem przewidziane takie jak zgłaszanie wniosków dowodowych czy zaskarżanie czynności organów postępowania, w celu doprowadzenia do uniewinnienia oskarżonego lub do orzeczenia jak najniższego wymiaru kary. Obrońca może podejmować tylko czynności na korzyść oskarżonego.

4. Zadania trybunałów

TRYBUNAŁ KONSTY

Do jego kompetencji należy:

- orzekanie o zgodności ustaw i umów międzynarodowych z konstytucją
- orzekanie o zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi
- orzekanie o zgodności przepisów prawa, wydawanych przez centralne organy państwowe z konstytucją i ratyfikowanymi umowami
- orzekanie o zgodności z konstytucją celów i programów partii politycznych
- rozstrzyganie sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi organami państwowymi
- orzekanie w sprawie skargi konstytucyjnej
- odpowiadanie na pytanie prawne
- sygnalizowanie luk w prawie
- rozstrzyganie w sprawie stwierdzenia przeszkody w sprawowaniu urzędu przez prezydenta

TRYBUNAŁ STANU

W skład Trybunału Stanu wchodzi:

- przewodniczący Trybunału Stanu**, którym jest **I Prezes Sądu Najwyższego**
 - dwóch zastępców**
 - 16 członków wybieranych przez Sejm** spośród posłów i senatorów (na czas kadencji Sejmu), co najmniej połowa z nich powinna posiadać kwalifikacje sędziowskie.
- Orzeczenia wydane przez Trybunał Stanu mogą obejmować:
- zakaz piastowania stanowisk państwowych
 - utrata sprawowanych dotychczas funkcji oraz stanowisk (w przypadku posłów i senatorów zakaz sprawowania mandatu)
 - odebranie praw wyborczych
 - utrata orderów oraz odznaczeń
 - kary, które przewiduje kodeks karny

Trybunał Stanu został przywrócony w polskim systemie sądownictwa w 1982